

[Kjelgaard]

»Vil ministeren overveje en omlægning af den danske u-landsbistand, således at der kan ske en væsentlig forøgelse af beskæftigelsen herhjemme?«

(Spm. nr. 574).

Begrundelse.

Industrirådet påviste for et år siden, at en omlægning af u-landsbistanden, så en større del ydes som bilaterale lån, ville fremme den danske beskæftigelse. Ifølge dagbladet Børsen den 15. marts er det nu fastslået – i et teknisk notat udarbejdet af Center for Udviklingsforskning – at en sådan omlægning kan forøge antallet af arbejdspladser i Danmark med mere end 3.000 heltidsbeskæftigede. Hertil kommer de eventuelle følgevirkninger af denne produktions iværksættelse.

På denne baggrund finder jeg det rigtigt, om der senest ved udarbejdelsen af næste finanslovsforslag finder en væsentlig omlægning af u-landshjælpen sted, således at størsteparten af u-landshjælpen for fremtiden gives som bilaterale lån med ny dansk produktion som følge. Man kunne f. eks. tænke sig, at man i stedet for at yde en støtte på ca. en milliard kroner om året som faglig u-landsbistand og ca. 400 millioner som bilaterale konvertible lån ydede en milliard i bilaterale konvertible lån og 400 millioner som faglig bistand, der ofte udnyttes dårligere.

Hertil kommer for statskassen en betydelig besparelse i arbejdsløshedsunderstøttelse.

Besvarelse (29/3 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Det forslag, som er indeholdt i folketingsmand Kjelgaards spørgsmål – at regeringen ved en omlægning af Danmarks bistand til udviklingslandene bør forøge antallet af arbejdspladser i Danmark – er ikke nyt. Det er blevet fremsat tidligere, senest i Industrirådets pjece »Industrien og u-landene« i marts 1977. Det nye er, at der nu foreligger en bergrning, foretaget af Center for Udviklingsforskning, som bekræfter, at man ved en fordobling af det beløb, der i øjeblikket ydes udviklingslandene i form af bundne statslån, efterhånden vil kunne forøge antallet af arbejdspladser i Danmark med ca. 3.000.

Det er klart, at regeringen, dersom den danske bistand til udviklingslandene primært

skulle ydes efter, hvad der tjener danske interesser, ikke ville tøve med at gennemføre en omlægning som den foreslåede. Ifølge loven om Danmarks samarbejde med udviklingslandene er det imidlertid ikke Danmarks, men udviklingslandenes økonomiske og sociale udvikling, vi skal søge at fremme gennem vores bistand, og det er derfor hensynet hertil, som må komme i første række. Dette betyder ikke, at man ikke i vid udstrækning kan tilgodese udviklingslandenes interesser gennem levering af dansk-fremstillede produkter, hvilket sker i forbindelse med statslåne og også i væsentligt omfang i forbindelse med gavebistanden; men det ville være en afsporing af dansk udviklingsbistand, dersom vi slog ind på at forsøge delvis at løse vore egne økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer ved hjælp af vores bistand til udviklingslandene.

Som bekendt yder Danmark ligesom de øvrige nordiske lande og Holland en meget betydelig del af bistanden til udviklingslandene gennem internationale organisationer, først og fremmest gennem FN og dens særorganisationer som Verdenssundhedsorganisationen (WHO), FNs organisation for ernæring og landbrug (FAO), FNs Børnefond (UNICEF), FNs udviklingsprogram (UNDP) osv. Dette sker dels som et led i Danmarks udenrigspolitik, idet vi derigennem ønsker at støtte og styrke FN mest muligt, dels for at imødekomme udviklingslandenes ofte fremførte ønske om at modtage så stor en del af bistanden som muligt uden bindinger og gennem organisationer, hvor de selv er medbestemmende. Disse principper er baggrunden for, at regeringen – trods Industrirådets forslag om en reduktion af Danmarks bistand gennem FN-organisationerne – ikke hidtil har fundet det rigtigt at ændre ved den fordeling, der har eksisteret lige siden 1960erne. Det betyder dog ikke, at denne ordning er noget urørligt og uforanderligt. Den fremtidige udvikling kan meget vel betyde, at nye hensyn tilsiger en vis ændring i fordelingen.

Med hensyn til den bilaterale eller direkte bistand, som udgør den anden halvdel af de samlede bistandsmidler, fordeles denne som bekendt nogenlunde ligeligt mellem gavebistand og lånebistand. En reduktion af den ubundne gavebistand til fordel for en forøgelse af statslånsbistanden kan ikke anses for hensigtsmæssig og ville ikke tjene udviklings-